

Från: Nolén Tobias (3050) <tobias.nolen@forsakringskassan.se>
Skickat: den 26 oktober 2020 16:11
Till: registrator@skatteverket.se; registrator@inspsf.se; Regelrådet; info@nnr.se; remisser@svensktnaringsliv.se; info@smaforetagarna.se
Ämne: Extern beredning av Försäkringskassans föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021
Bifogade filer: Extern beredning Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning.pdf; FKFS Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021.pdf; Konsekvensutredning Sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning 2021.pdf

Uppföljningsflagga: Följ upp
Flagga: Har meddelandeflagga

Bifogar konsekvensutredning och föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021.

Eventuella synpunkter i frågan eller om konsekvensutredningen kan lämnas senast den 9 november 2020 till undertecknad.

Med vänliga hälsningar

Tobias Nolén

.....
Försäkringskassan
Tobias Nolén
Rättslig expert
Rättsavdelningen/VO Socialförsäkringsjuridik
tobias.nolen@fk.se
Tfn: 010-116 26 35
LM Ericssons Väg 28, 126 26 Hägersten
www.fk.se

Sändlista

Skatteverket

registrator@skatteverket.se

Inspektionen för socialförsäkringen

registrator@inspsf.se

Regelrådet

regelradet@regelradet.se

Näringslivets Regelnämnd NNR AB

info@nnr.se

Svenskt Näringsliv

remisser@svensknaringsliv.se

Småföretagarnas Riksförbund

info@smaforetagarna.se

Extern beredning av ärende om föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning

Innan Försäkringskassan beslutar föreskrifter ska myndigheten så tidigt som möjligt dels utreda föreskrifternas kostnadsmässiga och andra konsekvenser i den omfattning som behövs i det enskilda fallet och dokumentera utredningen i en konsekvensutredning, dels ge statliga myndigheter, kommuner, regioner, organisationer, näringslivet och andra som kostnadsmässigt eller på något annat betydande sätt berörs tillfälle att yttra sig i frågan och om konsekvensutredningen.¹

Översänder därför ett förslag till föreskrifter och en konsekvensutredning om föreskrifterna i fråga om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021.

Eventuella synpunkter i frågan eller om konsekvensutredningen kan lämnas senast den 9 november 2020 till tobias.nolen@fk.se.

¹ Jfr 4 § förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning

Försäkringskassans författningssamling

ISSN 1652-8735

FKFS YYYY:N

Försäkringskassans föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021¹;

Utkom från trycket
den dd mmm 20yy

beslutade den .

Försäkringskassan föreskriver följande med stöd av 4 § förordningen (1998:562) med vissa bemyndiganden för Försäkringskassan.

1 § Den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen (2000:980) avseende år 2021 tillämpas på inkomster upp till och med 8,0 prisbasbelopp och är

- med en karenstid på 1 dag 3,93 %,
- med en karenstid på 14 dagar 3,53 %,
- med en karenstid på 30 dagar 3,32 %,
- med en karenstid på 60 dagar 3,07 %,
- med en karenstid på 90 dagar 2,89 %.

På inkomster över 8,0 prisbasbelopp tillämpas procentsatsen 3,64 %.

Denna författning träder i kraft den 1 januari 2021.

FÖRSÄKRINGSKASSAN

BESLUTFATTAREN

Föredraganden

¹ Senaste författning i ämnet FKFS 2019:4.

Konsekvensutredning om Försäkringskassans nya föreskrifter om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2021

1. Problemet

Bakgrund

Sjukpenning kan lämnas till en försäkrad som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Ersättningens storlek är beroende av den försäkrades sjukpenninggrundande inkomst och den omfattning i vilken dennes arbetsförmåga är nedsatt.¹ För sjukpenning som svarar mot inkomst av annat förvärvsarbete än anställning (dvs. huvudsakligen egenföretagare) gäller att sjukpenning inte lämnas under de första sju dagarna i en sjukperiod (*karensdagar*), om inte den försäkrade har anmält till Försäkringskassan att han eller hon vill ha sjukpenning med en *karenstid* på 1 dag, eller 14, 30, 60 eller 90 dagar.²

I socialavgiftslagen (2000:980) finns bestämmelser om avgifter för finansiering av systemen för social trygghet (socialavgifter). Socialavgifter utgörs av arbetsgivaravgifter eller egenavgifter.³ En fysisk person som har avgiftspliktig inkomst ska betala egenavgifter enligt bestämmelserna i 3 kap. socialavgiftslagen. Egenavgifter betalas i regel av den som har inkomst av näringsverksamhet men kan i undantagsfall betalas även på vissa tjänsteinkomster.⁴ Egenavgifterna är enligt 3 kap. 13 § socialavgiftslagen 17,35 procent av det så kallade avgiftsunderlaget och utgörs av bland annat en sjukförsäkringsavgift (3,64 %).⁵

Problemet och vad Försäkringskassan vill uppnå

Den för vilken sjukpenningförsäkring gäller med karenstid enligt ovan ska enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen betala sjukförsäkringsavgift efter en procentsats som beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter. Närmare föreskrifter för tillämpningen meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.⁶

Regeringen har inte meddelat närmare föreskrifter för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen, men enligt 4 § förordningen (1998:562) med vissa

¹ 24 kap. 2 § första stycket socialförsäkringsbalken

² 27 kap. 27 a och 29 §§ socialförsäkringsbalken

³ 1 kap. 1 och 2 §§ socialavgiftslagen

⁴ 3 kap. 1–8 §§ socialavgiftslagen

⁵ Jfr prop. 2018/19:1 Budgetpropositionen för 2019, avsnitt 6.2 (om förändrade nivåer för socialavgifter).

⁶ 4 kap. 3 § socialavgiftslagen

bemyndiganden för Försäkringskassan får Försäkringskassan meddela föreskrifter om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen när sjukpenningförsäkringen gäller med karenstid.

Försäkringskassan beslutade i november 2019 föreskrifter (FKFS 2019:4) om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning avseende år 2020.

Att verkställighetsföreskrifter behövs för tillämpningen av 3 kap. 17 § socialavgiftslagen framgår av erinran i 4 kap. 3 § samma lag. Om inte Försäkringskassan meddelar verkställighetsföreskrifter för år 2021 behöver regeringen göra det.

2. Alternativa lösningar

Försäkringskassan har tidigare bedömt att det inte finns några rimliga alternativa lösningar, jfr konsekvensutredning 2018-11-21 om Försäkringskassans föreskrifter om procentsatser för beräkning av egenavgift till sjukförsäkringen för år 2019 (dnr 016736-2018).⁷ I den tidigare konsekvensutredningen angav Försäkringskassan att intresseorganisationer har framhållit att egenföretagare som väljer en längre karenstid måste få nedsätta sjukförsäkringsavgifter som står i proportion till sjukskrivningsrisken egenföretagare tar med avseende på vald karenstid. Försäkringskassans inställning är dock att beräkningen ska utgå från ett kollektivt risktagande och hänvisade i konsekvensutredningen därvid till principer i budgetproposition för 2013 och principen om enhetlig beskattning enligt vilken lika inkomster ska beskattas lika.

Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?

Ju längre karenstid, desto fler dagar av varje sjukperiod ska sjukpenning inte lämnas för,⁸ vilket påverkar sjukpenningförsäkringens utgifter. Sjukperiodernas⁹ antal och längd påverkar alltså sjukpenningförsäkringen olika vid olika karenstid.

Försäkringskassan använder data om sjukperioder för vilka sjukpenning har lämnats till försäkrade som betalar egenavgift, för att bedöma karenstidens påverkan på sjukpenningförsäkringen i enlighet med ekvationen nedan.

$$kvot_k = \frac{\sum_{k+1}^{\infty} nettodagar_t}{\sum_{K+1}^{\infty} nettodagar_t}$$

k	Karenstid = 14, 30, 60, 90
K	Karensdagar = 7
nettodagar	Dagar för vilka sjukpenning har lämnats, omräknade till nettodagar, vilket innebär att dagar med partiell ersättning räknats om till hela dagar

⁷ Försäkringskassan bestämde dock tidigare sjukförsäkringsavgiftens procentsats för 14 dagar till den procentsats som gäller sjukförsäkringsavgiften inom arbetsgivaravgifterna enligt 2 kap. 26 § socialavgiftslagen, i stället för till resultatet av Försäkringskassans beräkning. (Jfr nedan under *Beräkning av procentsatser*.)

⁸ 27 kap. 30 § socialförsäkringsbalken

⁹ Jfr 27 kap. 26 § socialförsäkringsbalken.

t	Period som nettodagar avser ¹⁰
$\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}$	Det totala antalet nettodagar efter dag k
$\sum_{K+1}^{\infty} \text{nettodagar}$	Det totala antalet nettodagar efter dag K

Försäkringskassans data ger då följande kvoter för en karenstid på 14, 30, 60 respektive 90 dagar:

$$\begin{aligned} \text{kvot}_{14} &\approx 0,95 \\ \text{kvot}_{30} &\approx 0,86 \\ \text{kvot}_{60} &\approx 0,74 \\ \text{kvot}_{90} &\approx 0,66 \end{aligned}$$

För en karenstid på 1 dag är dataunderlaget för litet för att det ska vara tillförlitligt att använda för en bedömning av karenstidens påverkan enligt ekvationen ovan. Antalet nettodagar skattas i stället utifrån sjukskrivningsrisken för hela egenavgiftskollektivet och ger följande kvot för en karenstid på 1 dag:

$$\text{kvot}_1 \approx 1,13$$

En karenstid på 1 dag, jämförd med 7 karensdagar, bedöms alltså öka antalet nettodagar – och sjukpenningförsäkringens utgifter – med cirka 13 procent. En karenstid på 14 dagar bedöms i stället minska utgifterna med cirka 5 procent. En karenstid på 30 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 14 procent. En karenstid på 60 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 26 procent. Och en karenstid på 90 dagar bedöms minska utgifterna med cirka 34 procent, jämförd med 7 karensdagar.

Beräkning av procentsatser

Den procentsats efter vilken sjukförsäkringsavgift ska betalas ska alltså beräknas med hänsyn till hur karenstiden bedöms påverka försäkringens utgifter. En karenstid som är längre än 7 karensdagar medför sänkt sjukförsäkringsavgift och vid val av karenstid på 1 dag blir avgiften högre.¹¹

Sjukförsäkringsavgiftens procentsats (S) för en given karenstid (k) beräknas som summan av *å ena sidan* den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar andra kostnader än sjukpenning m.m. (δ) och *å andra sidan* den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar kostnaderna för sjukpenning m.m. (ρ) korrigerad med kvoten för karenstiden i fråga, i enlighet med ekvationen nedan.¹²

$$S_k = \delta + \rho \left(\frac{\sum_{k+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t}{\sum_{K+1}^{\infty} \text{nettodagar}_t} \right)$$

¹⁰ 1 april 2019–31 mars 2020

¹¹ Jfr prop. 2012/13:1 Budgetpropositionen för 2013, utgiftsområde 10, avsnitt 3.9.3 (om en möjlighet att välja en karenstid på en dag).

¹² Som framgår ovan under *Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?* används dock inte kvotdelen av ekvationen för en karenstid på 1 dag.

Sjukförsäkringsavgiftens andelar δ och ρ

Sjukförsäkringsavgifter ska finansiera sjukpenningen och vissa andra kostnader.¹³

Enligt Försäkringskassans avdelning för analys och prognos ska sjukförsäkringsavgifter finansiera dessa kostnader 2021:¹⁴

Av anslag 1:1 inom utgiftsområde 10:¹⁵

sjukpenning	32 165 406 tkr
rehabiliteringspenning	651 190 tkr
närståendepenning	190 990 tkr
statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning	3 045 813 tkr
statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning	28 961 tkr
statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning	18 844 tkr
	36 101 204 tkr

Av anslag 1:2 inom utgiftsområde 10:¹⁶

inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning	18 971 894 tkr
statlig ålderspensionsavgift för inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning	2 899 886 tkr
	21 871 780 tkr

Av anslag 1:2 inom utgiftsområde 12:¹⁷

graviditetspenning	636 314 tkr
statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning	57 621 tkr
	693 935 tkr

Summa 58 666 919 tkr

Den andel av dessa kostnader som härleds till anslag 1:1 Sjukpenning och rehabilitering m.m. inom utgiftsområde 10 är cirka 62 procent. Den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar kostnaderna för sjukpenning m.m. (ρ) är då cirka 2,24 % (= 3,64 % * ca 62 %), och den andel av sjukförsäkringsavgiften som motsvarar *andra kostnader än sjukpenning m.m.* (δ) är cirka 1,40 % (= 3,64 % * ca 38 %).

¹³ 3 och 4 §§ lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter

¹⁴ Beloppen kommer från Försäkringskassans prognos den 23 oktober 2020 (Utgiftsprognos för budgetåren 2020–2024).

¹⁵ Beloppen motsvarar prognostiserat utfall för respektive anslagsposter inom utgiftsområde 10: 1:1.21 Sjukpenning, 1:1.19 Rehabiliteringspenning, 1:1.15 Närståendepenning, 1:1.18 Statlig ålderspensionsavgift för sjukpenning, 1:1.17 Statlig ålderspensionsavgift för rehabiliteringspenning och 1:1.16 Statlig ålderspensionsavgift för närståendepenning, se sida 34.

¹⁶ Beloppet för *inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning* motsvarar prognostiserad "Anslagsbelastning inkomstrel" för anslag 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. inom utgiftsområde 10 enligt bilaga 2 till Försäkringskassans prognos. Beloppet för *statlig ålderspensionsavgift för inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning* motsvarar den andel av prognostiserat utfall för anslag 1:2.8 inom utgiftsområde 10 som motsvarar "Anslagsbelastning inkomstrel" av "Aktivitetsersättning och sjukersättning" för anslag 1:2 Aktivitets- och sjukersättningar m.m. inom utgiftsområde 10 enligt bilaga 2 till prognosen.

¹⁷ Beloppen motsvarar prognostiserat utfall för respektive anslagsposter inom utgiftsområde 12: 1:2.12 Graviditetspenning och 1:2.10 Statlig ålderspensionsavgift för graviditetspenning, se sida 101.

Procentsatserna

Mot bakgrund av avsnittet *Hur bedöms karenstiden påverka sjukpenningförsäkringens utgifter?* (ovan) förenklas ekvationen ovan till

$$S_k = \delta + \rho \times kvot_k$$

Ovan beräknade kvoter för karenstiderna ger då följande procentsatser för sjukförsäkringsavgiften för respektive karenstid:

$$\begin{aligned} S_1 &\approx 3,93 \\ S_{14} &\approx 3,53 \\ S_{30} &\approx 3,32 \\ S_{60} &\approx 3,07 \\ S_{90} &\approx 2,89 \end{aligned}$$

Verkställighetsföreskrifterna

Försäkringskassans lösning medför att beräkning av kvoterna och av δ och ρ behöver genomföras återkommande. Eftersom procentsatserna har beräknats med påverkan av en utgiftsprognos för 2021 behöver beräkningarna göras om i vart fall inför 2022.

3. Vilka berörs av regleringen?

Den som betalar egenavgift, inklusive sjukförsäkringsavgift, enligt socialavgiftslagen berörs av regleringen om hen gör eller har gjort anmälan om karenstid för sjukpenning.

4. Konsekvenser

En karenstid som är längre än 7 karensdagar medför sänkt sjukförsäkringsavgift med mellan 0,11 och 0,75 procentenheter, och vid val av karenstid på 1 dag blir avgiften 0,29 procentenheter högre än vid 7 karensdagar.

5. Stämmer regleringen med eventuella EU-krav?

Det finns inte någon särskild EU-reglering att beakta.

6. Tidpunkten för ikraftträdande och eventuella behov av informationsinsatser

För år 2020 finns föreskrifter (FKFS 2019:4) om den procentsats som sjukförsäkringsavgiften ska uppgå till enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen. Föreskrifterna behöver därför träda i kraft den 1 januari 2021.

Eftersom betalning av socialavgifter regleras i skatteförfarandelagen behöver Skatteverket information om föreskrifterna.

7. Företag som berörs av regleringen

Företag som berörs av regleringen är alltså de som betalar egenavgift, dvs. endast fysiska personer med ett avgiftsunderlag som är minst 1 000 kronor,¹⁸ samt den fysiska personen har gjort anmälan om karenstid i sjukpenningförsäkringen.

8. Administrativa kostnader för företagen

Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna i och för sig inte för med sig någon tidsåtgång för företagen och att det inte heller tillkommer några ytterligare administrativa kostnader. Om en egenföretagare väljer att anmäla en karenstid kommer detta förstås att medföra en tidsåtgång och en administrativ kostnad.

9. Övriga kostnader och eventuella behov av förändringar av verksamheten

Försäkringskassan bedömer att det inte tillkommer övriga kostnader eller uppstår behov av förändringar av verksamheten.

10. Eventuell påverkan av företagets konkurrensförhållanden

Försäkringskassan bedömer att föreskrifterna i och för sig inte kommer att påverka konkurrensförhållandena för företagen.

11. På vilket sätt kan regleringen i övrigt påverka företagen?

Försäkringskassan bedömer att den föreslagna regleringen inte ger någon ytterligare påverkan i andra avseenden.

12. Behöver särskilda hänsyn tas till små företag vid reglernas utformning?

Särskilda hänsyn behöver inte tas till små företag vid reglernas utformning. Föreskrifter enligt 3 kap. 17 § socialavgiftslagen om sjukförsäkringsavgift vid karenstid för sjukpenning är dock positiva för dem som berörs av regleringen och särskilt för dem som driver de minsta företagen.

Kontaktperson

Tobias Nolén, rättslig expert

¹⁸ 3 kap. 1 och 14 §§ socialavgiftslagen